

Sagt & gjort

Sannolikhet från början

I början av oktober, när eleverna gick i årskurs 1, började vi prata om ifall det var sannolikt, troligt, att det skulle snöa just den dagen. Det var bara en elev som trodde det. Vi funderade på om vi hade fått andra svar om vi ställt samma fråga i början av december – och det trodde alla. Att det skulle regna krokodiler tyckte däremot alla var väldigt osannolikt. Ordet 'sannolikt' var inte bekant för eleverna och jag använde det parallellt med orden 'troligt' och 'möjligt'.

Efter diskussionen fick eleverna parvis ett kuvert med en vit pappersstrumpa i. Eleverna skulle nu ta ut strumpan från kuvertet och jag frågade om de trodde att de skulle få ut en vit strumpa. Alla såg på mig med en frågande blick – *Är fröken inte riktigt klok?* – men alla trodde det. Då sa jag, att det är väldigt sannolikt att man får ut en vit strumpa om det bara finns en vit strumpa i kuvertet. Därefter fick eleverna lägga till en gul strumpa i kuvertet. Nu frågade jag om de trodde att det skulle vara lika lätt att få ut en vit strumpa om de blundade när de tog ut en av dem. Det trodde de inte. Nu fick eleverna prova hur många gånger de fick ut den vita respektive gula strumpan. De skulle testa tio gånger och efter varje gång stoppade de tillbaka strumpan. Resultaten blev 6–4, 4–6, 5–5. Sannolikheten att de skulle få ut den vita strumpan var "ungefär varannan gång" och det kom de nära.

Därefter lade vi till en blå strumpa i varje kuvert. Nu blev det spännande att ta reda på vilken strumpa de skulle få flest gånger. Resultatet blev oväntat ojämnt och det gav mig anledning att prata mer om ordet sannolikt – att det betyder just troligt. Det behöver inte nödvändigtvis bli exakt som det "borde" när man testar i verkligheten.

Pirjo Repo

